

УНІВЕРСИТЕТ ТРАНСФОРМАЦІЇ
МАЙБУТНЬОГО

ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ «УНІВЕРСИТЕТ ТРАНСФОРМАЦІЇ МАЙБУТНЬОГО»

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Фондовий ринок: інструменти, біржова торгівля та інвестування»

КАФЕДРА БІЗНЕСУ, АДМІНІСТРУВАННЯ ТА ПРАВА

<https://uft.in.ua/>

Телефон: +38 (073) 047-26-26

E-mail: info@uft.in.ua

Викладач – Марченко Наталія Андріївна, к.е.н., доцент, доцент кафедри бізнесу адміністрування та права

Галузь знань	D «Бізнес, адміністрування та право»					
Шифр та назва спеціальності	D3 «Менеджмент»					
Назва освітньо-професійної програми	«Менеджмент»					
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)					
Статус навчальної дисципліни (обов'язкова/вибіркова)	Обов'язкова					
Мова викладання	Українська					
Форма навчання	Семестр викладання	Обсяг навчальної дисципліни	Лекції (годин)	Практичні заняття (годин)	Самостійна робота (годин)	Підсумковий контроль
Денна	5-8	120 год,	32	32	56	Диференційований залік
Заочна	5-8	3 кредити ЄКТС	10	10	100	

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Анотація дисципліни	<p>Фінансова система держави забезпечує нормальне існування, функціонування і розвиток її економіки. Центральною ланкою цієї системи є фондовий ринок, що виступає у якості механізму за допомогою якого відбувається перерозподіл капіталів і спрямування коштів у сфері найбільш ефективного їх використання. Переміщення і перерозподіл коштів на фондовому ринку найчастіше відбувається за допомогою спеціальних інститутів - фінансових посередників (банків, інвестиційних фондів, страхових компаній та ін.) та фінансової інфраструктури.</p> <p>Навчальна дисципліна «Фондовий ринок: інструменти, біржова торгівля та інвестування» є вибірковою курсом для підготовки бакалаврів в галузі бізнесу, адміністрування та права в цілому. Дисципліна має теоретично-прикладний характер: у теоретичному плані вона покликана поглибити знання стосовно організації функціонування фондового ринку як підсистеми фінансової системи та управління нею; у прикладному - сформулювати навички проведення операцій на фондовому ринку.</p>
Мета і завдання дисципліни	<p>Мета дисципліни полягає у наданні здобувачам вищої освіти системних знань з розуміння загальних положень, принципів і методів, загальних умов функціонування фондового ринку; розвинення здібностей і формування навичок, що дозволяють здійснювати професійну діяльність на сучасному фондовому ринку.</p>
Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна	<p>Здатність критично переосмислювати інформацію з різних джерел для прийняття обґрунтованих рішень у динамічному ринковому середовищі.</p> <p>Здатність аналізувати стан та тенденції розвитку фінансових ринків, ідентифікувати закономірності функціонування ринку капіталів та поведінку його учасників.</p> <p>Здатність використовувати фінансові інструменти та механізми біржової торгівлі для вирішення професійних завдань у сфері інвестування та управління активами.</p> <p>Здатність оцінювати співвідношення ризику та доходності при прийнятті фінансових рішень, а також застосовувати методи мінімізації фінансових втрат.</p> <p>Здатність керуватися нормами законодавства та етичними стандартами професійної діяльності при здійсненні операцій на ринку цінних паперів</p>
Результати навчання	<p>Інтерпретувати закономірності функціонування ринку капіталів та поведінку його суб'єктів для прогнозування ринкової кон'юнктури.</p>

	<p>Обґрунтовувати вибір фінансових інструментів та стратегій торгівлі для ефективного вирішення завдань у сфері інвестування.</p> <p>Застосовувати кількісні та якісні методи оцінювання фінансових параметрів активів для оптимізації рівня ризику та доходності.</p> <p>Дотримуватися вимог нормативно-правових актів та принципів професійної етики при здійсненні операцій на фондовому ринку</p>
Навички Soft skills	<p><i>Комунікативні навички:</i> вміння виступати перед публікою, комунікабельність, ведення переговорів і проведення презентацій, гнучкість мислення, адекватне ставлення до критики.</p> <p><i>Лідерські компетенції:</i> уміння приймати рішення, стратегії лідерства, сила переконання.</p> <p><i>Селф-менеджмент і вольові компетенції:</i> орієнтованість на результат, тайм-менеджмент, стресостійкість, ініціативність, здатність до швидкого навчання, гнучкість і адаптивність.</p> <p><i>Інтелектуальні навички для перманентного професійного розвитку:</i> креативність і логіка, творчі підходи, критичне мислення, вміння працювати з інформацією, проєктне та дизайн-мислення</p>
Методи навчання	<p>Опанування змісту дисципліни відбувається шляхом проведення класичних та інтерактивних лекцій із застосуванням мультимедіа, колективних обговорень, дискусій, роботи в мікрогрупах і консультацій з викладачами. При цьому застосовуються такі засоби навчання: інформаційні (підручники і навчальні посібники, у т.ч. електронні), дидактичні (таблиці, навчальні відеофільми, презентації, демонстраційні приклади), технічні (аудіовізуальні засоби, засоби телекомунікацій, мультимедіа тощо)</p>
Матеріально-технічні ресурси	<p>Ноутбук.</p> <p>Мультимедійний проектор.</p> <p>Доступ до глобальної мережі Internet.</p> <p>Хмарні технології підтримки освітнього процесу:</p> <p>Google Classroom / Moodle (підтримка практичних занять)</p> <p>Google Meet / Zoom (онлайн-лекції, практичні заняття)</p>
ІНФОРМАЦІЯ ПРО КОНСУЛЬТАЦІЇ	
Відповідно до окремого графіка	

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів	Зміст модулів
Змістовий модуль 1. Фондовий ринок і його інструменти	Тема 1. Фондовий ринок у системі ринкових відносин. Поняття фондового ринку, історія його виникнення. Функції фондового ринку і його активи. Учасники фондового ринку і їх призначення.
	Тема 2. Види цінних паперів. Методики їх оцінки. Цінні папери як основні активи фондового ринку. Основні види цінних паперів, особливості їх випуску і обігу. Оцінка основних видів цінних паперів.
	Тема 3. Види і оцінка ризику вкладання у фондові активи. Поняття ризиків при вкладанні у фондові активи. Класифікація цих ризиків. Сукупний ризик. Методика оцінки ризиків при вкладанні у фондові активи та формуванні портфельних інвестицій.
	Тема 4. Доходність фондових активів. Сутність та параметри розрахунку доходності фондових активів. Взаємозв'язок ризику і доходності фінансових активів.
	Тема 5. Професійні учасники ринків фондових активів. Склад і призначення професійних учасників ринків фондових активів. Біржові та позабіржові учасники ринків фондових активів. Особливості їх діяльності.
	Тема 6. Основи функціонування фондової біржі. Фондова біржа, її призначення, функції та особливості функціонування. Правила проведення торгів на біржі. Спот ринок. Основи формування біржових цін фондових активів.
Змістовий модуль 2. Біржова торгівля на фондовому ринку	Тема 7. Ф'ючерсні та форвардні угоди як способи хеджування. Поняття ф'ючерсних та форвардних угод, їх відмінності. Види ф'ючерсів. Хеджування за допомогою ф'ючерсних та форвардних угод.
	Тема 8. Методика виконання опціонних угод. Свопи і варанти. Поняття та сутність опціонів. Механізм їх виконання. Розрахунок доцільності виконання опціонів PUT і CALL. Свопи та варанти. Створення нових фінансових інструментів.
	Тема 9. Депозитарна діяльність з фондовими активами.

Депозитарна діяльність з фондовими активами. Структура депозитарної системи України. Специфіка діяльності учасників депозитарної системи України.

Тема 10. Особливості діяльності інститутів спільного інвестування.

Інститути спільного інвестування, особливості їх створення і діяльності. Види інвестиційних фондів. Компанії з управління активами.

Тема 11. Державне регулювання ринку фондових активів України.

Форми державного регулювання ринку фондових активів. Органи державного регулювання ринку фондових активів. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. Відповідальність за правопорушення на ринку фондових активів.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основна література

1. Конспект лекцій з дисципліни «Фінансова біржова діяльність» (для здобувачів вищої освіти всіх спеціальностей, вибіркова дисципліна / Уклад.: О.О. Середа. Київ: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2024. 89 с.
2. Конспект лекцій з дисципліни «Фінансовий ринок» (Частина II) для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування» / Укладач: Ганзюк С.М. Кам'янське: ДДТУ, 2024 р. 54 с.
3. Кузнєцова Є. А. Правове регулювання діяльності професійних учасників на ринку цінних паперів. дис. на здоб. ст. д-ра філософії в галузі прав. Київ, 2021. 420 с.
4. Рамський А.Ю., Жукова Ю.М., Обушний С.М. Ринок цінних паперів у питаннях та відповідях : навч. посіб. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 228 с.
5. Слав'юк Н. Р., Глущенко С.В. Ринок фінансових послуг : навч. посіб. Київ : НаУКМА, 2022. 206 с.
6. Степанова А.А. Інвестування в схемах і таблицях. Підручник. Ч.1. 2021. 103с.
7. Стешенко О. Д. Біржова справа та фондовий ринок: Конспект лекцій. Харків : УкрДУЗТ, 2025. 65 с.
8. Фондовий ринок: практикум: навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: Дергалюк М.О. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. 99 с.

Допоміжна література:

1. Бражник Л.В. Фондовий ринок України: стан, актуальні проблеми та перспективи. Ефективна економіка. 2024. № 5. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.5.35>
2. Крат В. І. FESTINA LENTE: збірка вибраних статей, публікацій, виступів. Харків, Екус. –2022. – 1336 с.
3. Свириденко Ю. NASDAQ допомагатиме Україні розвивати ринки, підприємництво та доступ українських компаній до фінансування. Міністерство економіки України. 12.02.2024. URL: <https://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=e7a58dc1->

a123-49c4-ac17-120c5dc3bc51&title=NasdaqDopomagatimeUkraini

4. Скоробогатова Н. Є. Інвестування: практикум: навчальний посібник для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, спеціальності 051 «Економіка» / Скоробогатова Н. Є. ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2023. 67 с

5. Слав'юк Н. Р. Ринок фінансових послуг: навчальний посібник. Національний університет "Києво-Могилянська академія". - Київ: НаУКМА, 2022. - 205с.

6. Стратегія фінансового сектору України до 2025 року. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/Strategija_financovogo_sectoru_ua.pdf

7. Татарин Н., Половко Д. Фінансовий ринок України: аналіз сучасного стану, загрози, проблеми та перспективи. Галицький економічний вісник. 2023. № 4. (83). – С. 78-88

8. Халатур С.М., Грабчук О.М., Віллер І.О. Інноваційні інструменти управління фондовою біржею: антикризовий аспект. Інвестиції: практика та досвід. 2024. № 20. С. 69—73. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.20.69>

9. Шеленко Д.І., Шпикуляк О.Г., Горбатюк О.В. Функціонування деривативних фінансових інструментів у розвитку біржової торгівлі: теоретико-еволюційний аспект. Підприємництво і торгівля. 2024. № 41. С.118— 125. DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-1256-2024-41-15>

10. Borensztein E., Cavallo E., dos Santos P. P. Infrastructure bonds: The case of Brazil. Inter-American Development Bank. 2022. P. 8. UDOI: <https://doi.org/10.18235/0004223>.

11. Hayes A. Financial markets: role in the economy, importance, types and examples. Investopedia. May 31. 2022. URL: <https://www.investopedia.com/terms/f/financial-market.asp>

12. Inflation Rate in 2022 | Inflation Calculator. U.S. Inflation Calculator: 1635→2023, Department of Labor data. URL: <https://www.in2013dollars.com/inflation-rate-in-2022>.

Інформаційні джерела та Internet-ресурси:

1. Офіційний сайт Статистичної служби Європейського Союзу: <http://ec.europa.eu/eurostat>
2. Офіційний сайт Державної служби статистики: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Національної академії наук України: <http://www.nas.gov.ua/UA/Pages/default.aspx>
4. Офіційний сайт Національної бібліотеки ім. В.І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Національної Комісії з цінних паперів та фондового ринку: <https://www.nssmc.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Українського інституту науково-технічної та економічної інформації: <http://www.uitei.kiev.ua/main.php>
6. Офіційний сайт Національного банку України: <https://bank.gov.ua/>
7. Офіційний сайт Європейського центрального банку: <http://sdw.ecb.europa.eu/reports.do?node=1000004034>
8. Організації економічного співробітництва та розвитку: http://stats.oecd.org/Index.aspx?DataSetCode=QASA_7HH

9. Офіційний сайт Світового Банку: <https://data.worldbank.org/indicator>

10. Аналітичні дані щодо розвитку фондового ринку: Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. URL: <https://www.nssmc.gov.ua/news/insights/>

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
80 – 89	B	добре
65 – 79	C	
55 – 64	D	задовільно
50 – 54	E	
35 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з можливістю повторного вивчення дисципліни

ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

Поточне оцінювання Мін. – 30 б. Макс. – 50 б.	денна форма навчання			заочна форма навчання			Підсумковий контроль Мін. – 20 б. Макс. – 50 б.
	кількість	бал (за одиницю)	всього балів	кількість	бал (за одиницю)	всього балів	
Робота на практичних заняттях	16	2	32	5	2	10	
Презентація результатів виконаних індивідуальних завдань	1	8	8	3	8	24	
Виконання групового завдання	-	-	-	1	6	6	
Виконання проміжних модульних контролів	2	5	10	2	5	10	
Всього			50			50	
				100			